

Titel: Kapitel XXII.

Citation: "Kapitel XXII.", i *Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r04-shoot-chptrd1e8631.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kapitel XXII.

Almindelige Bestemmelser om Domsforhandling ved Landøret.

§ 231.

I Sagens Afgørelse kan ingen dømmere eller nævning deltages som ikke har overværet Forhandlingerne i deres Helhed. Naar en dømmere eller nævning faar Forfald eller af anden Grund må fratræde, efter at Domsforhandling er begyndt, kan denne, naar Sagen

frembyder ringe Tvivl, fortsættes for henholdsvis to dømmere eller elleve Nævninger; Dom kan dog i førstnævnte Tilfælde kun afsiges, naar de to dømmere ere enige i Afgørelsen. Ved Forhandling, som forudsættes at blive af længere Varighed, kan Formanden bestemme, at en eller flere dømmere som Suppleanter skulle overvære Forhandlingerne for efter Tjenestealder at tage Sæde i Retten i Stedet for det eller de Medlemmer af denne, der måtte få Forfald.

§ 232.

Overanklageren samt den beskikkede Forsvarer skulle være tilstede under hele Domsforhandlingen, sålænge de have Adgang til at få Ordet under samme; dog er herved ikke udelukket, at forskellige Personer udføre overanklagerens eller den beskikkede Forsvarers Hverv i Sagen.

Udebliver Overanklageren enten ved Domsforhandlingens Begyndelse eller i Løbet af denne, udsættes Sagen. Det Samme gælder, naar den beskikkede Forsvarer udebliver, eller naar den valgte Forsvarer ikke møder i Tilfælde, hvor dette vil gøre en Beskikkelse nødvendig, medmindre Omstændighederne måtte gøre det muligt for Formanden at beskikke en Forsvarer, som straks kan udføre Hvervet.

§ 233.

Tiltalte skal, såvidt Loven ikke hjemler Undtagelse, personlig være til Stede under hele Domsforhandlingen, sålænge han har Adgang til at udtale sig; dog kan Rettens Formand, efter at hans afhørelse er sluttet, tillade ham at fjærne sig.

§ 234.

Udebliver tiltalte ved Begyndelsen eller i løbet af Domsforhandlingen, og kan han ikke straks bringes

tilstede, udsættes Sagen.

I efternævnte Tilfælde kan dog en Domsforhandling fremmes i Tiltaltes Fraværelse, såfremt Retten ikke finder hans nærværelse nødvendig:

1. naar han er undvegen, efter at Anklageskriftet er ham forkyndt;
2. naar han, efter at være mødt ved Sagens Pårøb, har forladt Tingstedet uden Rettens Tilladelse;
3. naar det skønnes,
 - a) at der ikke vil blive Spørgsmål om højere Straf end Fængsel, og Tiltalte derhos har samtykket i Sagens Fremme, eller
 - d) at Forhandlingen utvivlsomt vil føre til hans Frifindelse.

§ 235.

Formanden kan beslutte, at Tiltalte skal forlade Retssalen, medens et Vidne eller en Medtiltalt afhøres, naar særegne Grunde tale for, at en uforbeholden Forklaring ellers ikke kan opnås.

Er en Tiltalt i medfør af foranstående Bestemmelse aftrådt, skal, naar han atter er indladt i Retssalen, Forklaringen, forsåvidt den angår ham, gentages, eller i alt Fald dens Indhold meddeles ham.

§ 236.

Naar Tiltalte fjærnes fra Retssalen i Henhold til § 71, kan Forhandlingen fortsættes, hvis Formanden ikke finder en Udsættelse nødvendig.

Tiltalte bør i så Fald, såsnart og såvidt hans Adfærd gør det muligt, atter indfyres i Retssalen og gøres bekendt med det under hans Fraværelse forefaldne; så VM der og, forsåvidt det efter Forhandlingens Standpunkt endnu er muligt, gives ham Adgang til at fremkomme med, hvad han under almindelige Forhold vilde have haft Lejlighed til.

§ 237.

Naar Domsforhandlingen er begyndt, fortsættes den såvidt muligt uafbrudt, indtil endelig Afgørelse har fundet Sted.

Har Forhandlingen været afbrudt, bestemmer Rettens Formand, om og i hvilket Omfang det allerede foretagne skal gentages, naar Sagen atter kommer for.

§ 238.

Om Udsættelsesgrunde, som indtræde på en Tid, da Domsforhandlingen er udsat, påhviler det enhver Vedkommende snarest muligt at underrette Rettens Formand, for at Bestemmelse om Udsættelse om muligt kan tages og Meddelelse til alle Vedkommende sinde Sted, førend Sagen påny skulde have været for.

§ 239.

Domsforhandlingen er mundtlig; Skrift anvendes kun i det Omfang, i hvilket Loven særlig bestemmer det.

Ved de mundtlige Udtalelser benyttes frit Foredrag; Oplæsning tilstedes kun, forsåvidt Rettens Formand tillader det.

§ 240.

Rettens Formand leder Domsforhandlingen. Han bestemmer Rækkefølgen af de enkelte Dele af Forhandlingen, forsåvidt Loven ikke indeholder Forskrifter derom. Ingen må tage Ordet uden ifølge hans Tilladelse; han kan fratage den Part Ordet, som ikke vil rette sig efter hans Ledelse. Han drager Omsorg for såvidt muligt at fjærne Alt, hvad der til Unytte trækker Forhandlingen i Langdrag, og slutter Forhandlingens enkelte Dele, naar han anser det foreliggende Emne for tilstrækkeligt behandlet.

Om Slutning af Bevisførelsen enten i det Hele eller om et enkelt Punkt, førend alle Beviserne ere fremførte, samt om Genoptagelse af en sluttet Bevisførelse, tager Retten Beslutning.

Omfatter Sagen flere Forbrydelser, kan Formanden lade Forhandlingen og i Nævningesager Nævningernes Påkendelse foregå særskilt for hver enkelt Forbrydelse.

§ 241.

Opstår der Spørgsmål, om nogen Fejl foreligger, der hindrer Sagens Fremme, eller om Overanklageren har Påtaleret, kan Forhandlingen begrænses til dette Punkt, indtil spørgsmålet har fundet sin Afgørelse.

Det samme gælder, naar Spørgsmål rejses, om et sådant Forhold, som er beskrevet

i Anklageskriftet, overhovedet er strafbart, eller om Straf er udelukket ved forældelse eller af anden lignende Grund. Ere Rettens dømmere enige, kan Frifindelsesdom straks afsiges.

Fejl, der hindre Sagens Fremme, bør-, hvor det kan ske, tilstedes afhjulpne, og den Udslettelse gives, som i så Henseende måtte behøves. Skal Fejlen kun tages i Betragtning, naar den gøres gældende fra Tiltaltes Side, må Indsigelse fremsættes, såsnart dertil er blevet Lejlighed; i Almindelighed må det ske, før Anklageskriftet oplæses, eller, i Nævningesager, førend Lodtrækning til Udtagelse af Nævninger begynder.

den Omstændighed, at Retten forinden Domsforhandlingens Begyndelse har nægtet at tage en begæring om Sagens Afvisning til Følge (§ 228), er ikke til Hinder for, at det således foreløbigt rejste Spørgsmål påny bringes frem under Domsforhandlingen.

§ 242.

Rettens Formand spørger Tiltalte, om han erkender sig skyldig, og giver ham Lejlighed til forklare sig angående Sigtelsen og de Beviser, som fremføres imod ham. Enhver af de andre dømmere, enhver af Nævningerne, overanklageren og Forsvareren kunne begære yderligere Spørgsmål, der sigte til at tydeliggøre hans Forklaring, rettede til Tiltalte.

§ 243.

overanklageren afhører de af ham fremstillede Vidner. Naar han har sluttet sin Afhørelse af et Vidne, kan Forsvareren eller, hvor der ingen Forsvarer er, Tiltalte rette Spørgsmål til det; overanklageren kan derefter rette de Spørgsmål til Vidnet, hvortil Modafhøringen har givet Anledning. Vidner, som fremstilles fra Forsvarets Side, afhøres henholdsvis af Forsvareren eller af Tiltalte og kunne derefter modafhøres af overanklageren og genafhøres af Forsvareren eller Tiltalte. Rettens Formand kan tillade Fremsættelse af yderligere Spørgsmål.

Retten kan, efter Begæring eller af egen Drift, lade et Vidne, der er aftrådt, frem-

13

stå påny til yderligere Afhørelse; foranstående Regler finde herved tilsvarende Anvendelse.

På tilsvarende Måde forholdes med Afhørelse af Syns- og skøns mænd.

§ 244.

Rettens Formand våger over, at utilbørlige, navnlig forvirrende Spørgsmål ikke stilles ved Afhørelsen af Vidner og Syns- eller Skøns mænd. Sker Afhørelsen trods Formandens Advarsel på utilbørlig Måde eller på en Måde, som ikke er egnet til at bringe Sandheden for Dagen, eller som gaar udenfor Sagen, kan han unddrage den pågældende Part Afhørelsen og selv overtage den. Skønner han, at Afhørelsens Fortsættelse ikke kan bidrage til Sagens Oplysning, kan han slutte den.

Formanden er berettiget og forpligtet til, nårsomhelst han i Sandhedens Interesse finder Grund dertil, at rette Spørgsmål til den, som afhøres.

Har Tiltalte ingen Forsvarer, overtager Formanden, såvidt fornødent, Afhørelsen for hans Vedkommende.

§ 245.

Vidner og Syns- eller Skøns mænd, som fremstilles efter Rettens Beslutning i Embeds Medfør, (jvf. § 251, sidste Stykke) afhøres af Formanden; dog er han beføjet til at overlade Afhørelsen til Parterne efter foranstående Regler.

Sker Afhørelse ved Rettens Formand, kunne Parterne andrage på, at yderligere Spørgsmål stilles; Formanden kan overlade det til dem selv at stille sådanne enkelte Spørgsmål.

§ 246.

Dommerne og Nævningerne ere berettigede til at rette Spørgsmål til de fremstillede Vidner, Syns- eller Skønsmænd, efter at have erholdt Ordet af Formanden.

§ 247.

De afhørte Vidner og Syns- eller Skønsmænd ere pligtige at blive tilstede, indtil Rets-

medet sluttes, eller Formanden tillader dem at forlade Tingstedet. Hvorvidt de kunne eller skulle blive tilstede i Retssalen, beror på Formandens Bestemmelse.

Vidner samt Syns- eller Skønsmænd kunne andrage på, at de selv eller et andet Vidne eller Tiltalte yderligere afhøres om angivne Punkter i det øjemed at fuldstændiggøre eller berigtige forudgående Udsagn.

§ 248.

Dokumenter, der påstås at have været Genstand for eller at være frembragte ved Forbrydelsen eller at have været brugte eller bestemte til dens Udførelse, eller som yde umiddelbar Oplysning om Gæringen eller Tiltaltes Forhold til denne, blive at oplæse, naar Bevisførelsen kraver det.

Fremdeles kunne efternævnte Dokumenter under Domsforhandlingen benyttes som Bevismidler og blive da at oplæse:

1) Tilførsler til Retsbøger om Ransagninger, Beslaglæggelser, Besigtigelser, og Syns- eller Skønsforretninger, foretagne udenfor Domsforhandlingen, såvelsom Erklæringer til Retten, afgivne af Syns- eller Skønsmænd; dog kan Retten, naar den finder sådant hensigtsmæssigt, bestemme, at mundtlig Afhøring af Syns- eller Skønsmændene helt eller delvis skal troede i Stedet for Oplæsning af disses Forklaringer eller skriftlige Erklæringer;

2) Tilførsler til Retsbøger om de af Tiltalte under Afhørelsen om Sigtelsen afgivne Forklaringer, naar Tiltalte enten nu vægrer sig ved at svare eller den nu afgivne Forklaring afviger fra den tidligere, eller naar Tiltalte er udebleven (jfr. § 234);

3) Tilførsler til Retsbøger angående de af Vidner, Syns- eller Skønsmænd under Afhørelse afgivne Forklaringer, naar disse Personer enten ere de»de eller af anden Grund ikke kunne afhøres påny, eller deres Fremstilling for Retten ikke finder Sted af de i § 102, jfr. §§ 124 og 131, angivne Grunde, eller naar den nu afgivne Forklaring afviger fra den tidligere, eller

naar et Vidne vægrer sig ved at afgive Forklaring, og de foreskrevne Tvangsmidler ikke antages at burde anvendes eller forgæves ere blevne anvendte;

4) Tilførsler til Retsbøger af Forklaringer såvelsom Erklæringer, afgivne af de i D. L. 1—2—1 og 2 omhandlede Personer samt af Personer, der have Eksterritorialitetsret, for såvidt de nævnte Personer ikke give Mode i Retten;

5) Erklæringer og Vidnesbyrd, udstedte i Medfør af et offentligt Hverv, derunder Udskrifter af Tiltalte tidligere overgåede Straffedømme.

Udenfor de nævnte Tilfælde kunne Dokumenter og Aktstykker, som indeholde Erklæringer eller Vidnesbyrd, km benyttes som Bevismidler, naar Retten undtagelsesvis hertil giver Tilladelse. Udenretslige Bevidnelser angående Tiltaltes tidligere Vandel må under ingen Omstændigheder benyttes.

§ 249.

Oplæsning af Tilførsler til Retsbøger angående Udsagn af Tiltalte, Vidner eller Syns- eller Skønsmænd på Grund af de nu afgivne Forklaringers Uoverensstemmelse med de tidligere afgivne bør kun sinde Sted, efter at der på foreskreven Måde er givet de Pågældende Lejlighed til sammenhængende Udtalelser om Genstanden for Afhørelsen, og de yderligere Spørgsmål, hvortil denne Udtalelse opfordrer, ere stillede.

Naar Oplæsning af de i 8 248 Nr. 2 og 3 ommeldte Aktstykker finder Sted, skal Grunden meddeles af Rettens Formand og tilføres Retsbogen; så bør det og bemærkes, om Vidnets eller Syns- og Skønsmandens Forklaring er beediget eller ikke, og i sidste Fald, af hvilken Grund.

§ 250.

Oplæsning af skriftlige Beviser sker ved Retsskriveren, medmindre Rettens Formand tillader den Bevisførende selv at oplæse dem, eller et af Rettens Medlemmer foretager Oplæsningen.

§ 251.

Bevis, som haves tilstede, kan ikke nægtes fort af den Grund, at det ikke er anmeldt for Modparten så betimeligt, at denne har haft tilstrækkelig Forberedelse; men hvor dette ikke er sket, og hvor Retten ikke i den Anledning har udsat Førelsen af det pågældende Bevis til en senere Dag, kan Modparten, efter at det er fort, forlange en passende Udsættelse, medmindre Retten finder, at det er uden Betydning for Sagen, eller af anden Grund finder, at en Udsættelse ikke vilde tjene noget berettiget Formål.

Udsættelse til Førelse af Bevis, som ikke haves tilstede, bevilges af Retten, naar den finder, at Omstændighederne gøre dette ønskeligt for Sagens Oplysning.

Retten kan, naar den anser det for nødvendigt til Sagens fuldstændige Oplysning, beslutte, at Beviser skulle føres, som ingen af Parterne har begært førte eller som den, der har anmeldt samme, har erklæret at ville frafalde, og kan i dette Øjemed udsætte Sagen; de Foranstaltninger, som Beslutningen foranlediger, træffes af Retten eller efter dens Pålæg af Overanklageren.

§ 252.

Rettens Afgørelse af Tvistepunkter, som opstå under Bevisførelsen mellem Parterne, samt af Indsigelser, der fremsættes af Vidner, Syns- eller Skønsmænd, sker, forsåvidt det begæres, ved Kendelse.

§ 253.

Førend Dom eller Kendelse afsiges under Domsforhandlingen, bør der være givet Parterne Lejlighed til at udtale sig. Tiltalte har stedse det sidste Ord.

§ 254.

Domsforhandlingen afsluttes ved Rettens Dom i Sagen; dog betragtes Sagen som tingfæstet ved Retten, indtil dommens Fuldbyr- delse kan begynde, eller indtil i Tilfælde af Anke Sagens Aktstykker ere indsendte til Rigsanklageren (jfr. § 3⁷).

Den vedtagne Afgørelse føres i Pennen af Rettens Formand eller af den af de i Afgørelsen deltagende dømmere, hvem dette Hverv af Formanden overdrages. Stemmetallet må ikke optages i Rettens afgørelser.

Dommens Afsigelse foregår derved, at den oplæses i et Retsmøde. Er Tiltalte Fængslet, bør han bringes tilstede ved dommens Afsigelse.

Rettens afgørelser træffes snarest muligt, efter at den pågældende Forhandling er til-ende. Kan Afsigelsen ikke finde Sted samme Dag, skulle dømme i Nævningesager og Kendelser afsiges senest Dagen efter, dømme i andre Sager senest inden 8 Dage.

Er Tiltalte domfældt. bliver Udskrift af dommen at forkynde ham, hvis han ikke var tilstede ved Afsigelsen; i andre Tilfælde meddeles der ham på Begæring Udskrift uden Be[^] taling. Af alle dømme tilstilles der Over anklageren Udskrift.

Ved Afsigelsen eller Forkyndelsen af en fældende Dom bliver det at betyde Domfældte, inden hvilken Frist og på hvilken Måde han kan fremsætte Meddelelse om Anke.

§ 255.

dømmen skal, forsåvidt den ikke gaar ud på Sagens Afvisning, enten domfælde eller frifinde.

Frifindelse finder Sted, naar Overanklageren ikke er påtaleberettiget, naar Forfølgning frafaldes, naar Strafskylden er forældet, samt naar Tiltalte ikke findes skyldig.

§ 256.

Ved Afgørelsen af, om noget er bevist eller ikke, tages alene Hensyn til de Beviser, som ere fremførte under Domsforhandlingen. Bedømmelsen as Bevisernes Vægt er ikke bunden ved Lovregler.

§ 257.

Retten kan ikke domfælde for noget Forhold, der ikke omfattes af Tiltalen.

Derimod er Retten[^] ikke udelukket fra at ynføre det påtalte Forhold under en anden Strafbestemmelse end den, Overanklageren har

påstået anvendt, eller fra at afvige fra Tiltalen med Hensyn til de med Forbrydelsen forbundne Biomstændigheder (Tid, Sted o. desl.), Alt under Betingelse af, at det med Sikkerhed skønnes, at Tiltalte, også under Forudsætning af saadan Afgivelse fra Tiltalen, har haft fyldestgørende Adgang til Forsvar. Finder Retten, at dette ikke er Tilfældet, eller nærer den Tvivl i så Henseende, bør den, forinden dens afvigende

bedømmelse lægges til Grund for Domfældelsen, give Parterne Lejlighed til at udtale sig og efter Omstændighederne tilstå den til Varetagelse af Forsvaret fornødne Udsættelse.